

Oppgave 1

Hvordan samarbeide i formidlingsprosessen med ungdom som har utfordringer, spesielt vekt på for eksempel minoritetsspråklige og psykisk helse?

VIBDY DEC 02, 2019 08:27AM

Gruppe 12

Må ha god kjennskap til elevene... mer man vet, lettere å plassere til riktig bedrift..

Overføringsmøter med samarbeidspartnere (fylkesadmin, nav, bedrifter, opplæringskontor) for søkere med særskilte behov.

Tettere og formalisert samarbeid mellom skole og opplæringskontor i dialogen med bedriftene. Dette er også svært viktig i forhold til å balansere de "gode" bedriftenes inntak av krevende lærlinger, for å unngå å "bruke opp" bedriften.

Grunnopplæringa i norsk er generelt for dårlig. Kan det stilles strengere krav til ferdighetene før de løftes opp? - det gjør visstnok noen fylker.

Gruppe 13

- **Informasjon om tilrettelegging behov**
- **Kartlegge utfordringer**
- **Åpenhet om utfordringer til opplæringskontor og bedrift**
- **Oppfordre elever til samtykke om informasjon**
- **Mottak av elever som arbeidstakere**
- **Intensjonsavtaler ved YFF – bruke bedrifter som ivare de ulike elevene.**
- **Minoritetsspråklige må forberedes på kultur og språk for deres lærefag**
- **Skolene må samarbeide om ulike modeller for gjennomføring**

4

Opplevs ikke så enkelt dette, ofte mer komplekst, sammensatte problemstillinger. Psykisk helse og minoritetsungdom er det større åpenhet om og dermed bedre samarbeid.

Gruppe 1

- Språk og kommunikasjon. Kartlegging av språk og eventuelle utfordringer rundt dette. Mange minoritetsspråklige kandidater

går ut skolen med karakter 2, men deres reelle språk ferdigheter er ofte manglende i realiteten.

- Religion – begrensninger på grunn av tro (kan ikke jobbe med motsatt kjønn og lignende).
- Forberede kandidatene på arbeidslivet og forklare hva som forventes av dem av grunnleggende ferdigheter (komme i tide på jobb, ikke bruke telefon utenom pauser og lignende).
- YFF er en fantastisk inngangsport til arbeidslivet. Det gir arbeidsgiver mulighet til å se kandidatene og kandidaten har en mulighet til å få prøvd seg praktisk.

- Avdekke og kartlegge psykiske helseutfordringer i samråd med PPT så tidlig som mulig. Når man ser at noen sliter så kan det være et alternativ å være med ungdommen til legen, forutsatt at man spør ungdommen om dette er greit først, Opplæringskontorene er ikke psykologer og det kan være utfordrende å konfrontere ungdommer der de mistenker at det kan være psykiske utfordringer.

- Psykiske vansker bør avdekkes på et tidligere tidspunkt, helst allerede i VG1 eller VG2 og bedriftene bør kanskje få lov til å få vite om dette på forhånd, slik at de kan tilpasse og tilrettelegge arbeidsplassen.

Gruppe 11

- Opplæringskontor må få informasjon om utfordringer tidligere i formidlingsprosessen, 4 årig løp!
- Ekstra tilskudd som tiltak i formidlingsprosessen
- Tett oppfølging fra PPT også inn i læretiden
- Lærekandidater må også søkes inn i opplæringskontor
- YFF er veldig viktig i formidlingsprosessen
- Må ikke gi bestått "sympati" karakter. Utfordringene må komme frem. Mulighet for tilskudd.

Gruppe 5

Minoritetsspråklige:
Utpøving gjennom YFF finne en bedrift som kanskje passer for eleven

Styrking av norskundervisning. Det må jobbes med begreper og fagterminologi. Karakterer må gis på samme grunnlag som for

norske elever.

Utfordring at det er en slitasje for bedriftene å ta imot ungdommer med dårlige norskkunnskaper.

Krav til norskkunnskaper for å starte på videregående skole/rett til videregående skole. Mulig å stille krav om norsktest før inntak? Om eleven ikke består testen må den tilbys et forberedende kurs.

Psykisk helse:

Må ha fokus på friskfaktor fremfor sykdom

Forskjell på psykisk lidelse og "det å være lei seg"

"Pippi-fokus" både blant lærere og elever

God dialog mellom skole og bedrift i overgangen mellom skole og bedrift. Vær ærlig med utfordringene elevene har. Viktig at bedriftene kan legge til rette for eleven.

Gruppe 10

Nettverksbygging med opplæringskontor. Skolene tar kontakt og gjennomfører intervju/presenterer eleven for bedrift. SKole og OK bør operere sammen.

Skolen må ta tidlig kontakt med OK for videre prosess.

Viktig for bedrift å vite/kjenne til ungdommens utfordringer.

Tilrettelegge for overføringsmøter skole - bedrift ved formidling og oppstart i bedrift.

Hva med de som ikke er formidlingsbare? Viktig å se på tiltak sammen med skole ifht de min. spr. YFF og språkopplæringstiltak målrettes til bedrifter som er positive til å ta de inn og evt. også tar de inn som lærlinger.

Gruppe 3

Ofte møter mellom skole og opplæringskontor.

Benytte YFF som arena

Skolene er i kontakt med bedriftene i forkant av formidlingen for å finne riktig bedrift, Nav bør være med i disse møtene.

Vanskeligere å formidle minoritetsspråklige som har dårlig språk.

Ikke alltid elever vil at informasjon skal overføres.

Minoritetsspråklige har det travelt med å nå målet.

Kulturforskjeller som vi også må tenke på.

Tilpasninger ved psykisk uhelse, kortere dager, flere samtaler, unngå skiftarbeid, bruke fagpersoner. Individuelle behov som

tilpasses eleven/ lærlingen.

Skolen oppfordrer elevene til å være ærlige.

Oppfordre elevene/lærlingene til å ta med tillitspersoner i møte med bedriftene.

Savner tettere samarbeid med hjelpetjenestene.

Bruke bedriftshelsetjenestene.

Gruppe 9

Egen person fra skolen som følger opp lærlingene i 4-års-løpet (Strinda)

Null toleranse for rus, men noen har ruskontrakt i læretiden (rapport fra fastlege etter prøve gis til bedriften), Overgangen fra skole til bedrift er viktig, det må videreformidles i fra skolene om disse problemene (hvis eleven samtykker)

Minoritetsspråklige, flere opplæringskontor opplever problemer med språket og at karakteren i faget i samsvarer med karakteren (norsk-opphenting)

Voksne minoritetsspråklige detter mellom "stolene" i forhold til tilskudd

I YFF bruk bedrifter som tar inn lærlinger.

Kartlegging av språk,

- utvidet tid

- fokus på norsk språk

Samarbeid med NAV

Opplæringskontor må inn på banen så tidlig som mulig.

Info. mht psykisk helse.

Samarbeid i siste del av skoleåret mht er nødvendig.

Gode overganger fra skole til bedrift.

I enkelte tilfeller er det undervurdert hvor godt de klarer seg i bedrift. Fortsatt stor avstand i forventninger i enkelte tilfeller mellom skole og bedrift. Fortsatt en del elever som ligger i gråsonen. Hvem er dette ? Ikke så mye med de som har diagnoser osv. Endringskompetanse, endringsevne, trygghet, forutsigbarhet kan være mangler som disse lærlingen kunne ha i den grad det er mulig å få forberedes på. YFF vil være en god mulighet for at dette skal lykkes. Opplæringskontor opplever at ikke alle skoler bruker YFF i vg 1. Dette anser opplæringskontor som viktig. Største utfordring som er veldig viktig er de gode norske kunnskapene som er veldig viktig. Språk er utfordrende men også at de flytter etterpå. Ofte flytter de til byer etc. Det er ikke bare positivt for hvor mye innsats bedriften har brukt på de.. Disse ungdommene er veldig plikt oppfyllede.

kartlegge hvem de er

lager opplegg for den enkelte i samarbeid med næringslivet, enten som lærling eller lærekandidat

Kan være større utfordringer med psykisk helse enn med minoritetsspråklige.

YFF kan være et godt hjelpemiddel til å skape gode relasjoner

mellom skole og bedrift.

Norskkunnskaper er den største utfordringen her. For disse burde det vært større fokus på norskopplæring før videregående.

Oppgave 2

Hvordan samarbeider skole og opplæringskontor om yrkesfaglig fordypning og læreplasskurs. Kom med forslag om hvordan dette samarbeid eventuelt kan utvikles i det 4- årigeløpet.

VIBDY DEC 02, 2019 09:10AM

Grupe 2

Opplæringskontor inn på skolene på foreldremøter
Kartlegging av elever før YFF
Felles møte mellom skole og opplæringskontor før utplassering
Læreplasskurs
-må gjennomføres
-bruk NAV og opplæringskontor inn på kurset. NAV gjennomfører kurset.

Gruppe 13

- **Opplæringskontor inviteres til vgs. for informasjon**
- **Opplæringskontor ønsker samtale med eleven etter opplæring i bedrift**
- **God kartlegging gir bedre resultat for eleven**
- **Opplæringskontorene har god bedrifts kompetanse for å finne rett bedrift til hver elev**
- **Evaluer/vurdere YFF periode med eleven for videre opplæring**
- **Husk YFF er opplæring i bedrift – ikke utplassering**

Opplæringskontor inn i skolen på foreldremøter. Inn før YFF
Fortelle elever om krav til

Gruppe 12

Faste møtetidspunkt med Opplæringskontor og skole, hvor YFF er tema. - tettere samarbeid ønskes.

Der det er flere skoler i et område er det viktig å ha et årshjul som skolene har planlagt hver sin "slot" for YFF - slik at bedriftene vet når og hvor elever kommer fra. Viktig at opplæringskontorene er involvert i utplasseringsprosessen.

For ho-fag i Trondheim er byen delt opp i regioner som hver skole kan utplassere elever i, og dette koordineres av avdelingsledere på skolen og enhetsledere på de ulike, enhetene..

Oppfordring til utarbeide en plan for mottak av elever i YFF - viktig at eleven blir tatt godt i mot og får et positivt inntrykk - godt omdømme for bedriften!

Læreplasskurs:

Opplæringskontorene ønskes inn på læreplasskurs; gjerne med medlemsbedrifter - gjennomføre speeddate!

Gruppe 10

vgs sender epost og inviterer OK til samarbeid om søkerne som står igjen.

Frøya: inviterer medlbedrifter og søkere på speeddaiting. En del av kontraktene bestemmes her. det stilles spørsmål om mobilitet?

tilpasset opplæring - kartlegging av utfordringer - samarbeid med OK er avgjørende i formdilingsarbeidet.

Muligheter for å søke samarbeid med NAV for ekstra praksis for å selge seg inn for læreplass. Ulikt hvordan NAV er med på samarbeidet med skole og bedrift.

Gruppe 11

- Bør helst bruke godkjente lærebedrifter, eller bedrifter som kan godkjenne i faget.

- Tilbakemelding fra bedrift bør være både på faglig og arbeidstakerkompetanse. Vedlegg til søknad om læreplass.

- Bedriftene må forberedes bedre på å ta imot og ha et faglig opplegg for YFF.

Gruppe 5

YFF

RM har partnerskapsavtaler om YFF med årshjul og konkrete datoer. Oppfordrer bedriftene til å benytte YFF for å finne framtidig lærling

Trondheim kommune har avtale med skolene i HO-fagene.

Bedriftene i kommunen oppfordres til å ta imot elever i YFF også i de andre fagene. Eks. IKT-faget og Heimdal vgs.

Flere skoler også i tidligere NTFK har partnerskapsavtaler med bedrifter som tar imot elever i YFF.

OLK har ikke bidratt på læreplasskurs, men har allerede dialog om disse elevene med skole/OT/rådgivere.

Skolene må ta kontakt med opplæringskontorene når de har

kartlagt elevene som møter til læreplasskurs.

OLK ønsker mer informasjon om læreplasskursene.

Motivere til å velge et annet fag innen "vifta".

Utnytte fleksibiliteten som allerede finnes med ulike løp. Krever god planlegging særlig med tanke på teori.

Gruppe 3

YFF: Skolen sender ut lister over elevene som skal ut i YFF til opplæringskontor/bedrifter.

Opplæringskontor legger inn oversikt over bedrifter som kan ta imot lærlinger på hjemmesiden.

Opplæringskontor tar med lærlinger inn på skolen og møter elevene.

Opplæringskontor er inn i skolen og informerer om hvordan en kan benytte YFF til et fremtidig valg.

Referanseinnhenting fra YFF på vg2 som kan benyttes ved søknad om læreplass.

Opplæringskontor kan bidra til å finne YFF plass dersom de ikke har funnet plass selv.

Læreplasskurs:

Skolen starter et samarbeid med Nav, opplæringskontor i forhold til læreplasskurset slik at de deltar på kurset.

Vg 3 i skole burde ikke vært et tilbud, skulle vært et alternativ.

God informasjon om hva vg 3 i skole handler om. Noen kan få en læreplass etter læreplasskurs.

Alle søke om læreplass på læreplasskurset.

4

OLK er inne på foreldremøter, inne på, OLK er og inn når det søkes læreplass på vår, før påske.

OLK er inn på skolene på sen vinteren og på høsten for å bli kjent.

OLK blir invitert inn på læreplasskurs.

Noen har individuelle samtaler med elevene.

Gruppe 1

- Forberede elevene gjennom skolebesøk, informere om krav og forventninger samt rettigheter.

- Viktig at skolene er bevisst på at elevene er ute i godkjente lærebedrifter eller bedrifter som signaliserer at de ønsker å ta inn lærlinger (bli godkjent i fremtiden) slik at kvaliteten på fagopplæringen opprettholdes.

- Bedriftene tar elevene på alvor og inkluderer dem i arbeidsmiljøet fra dag 1. (De får eget verktøy, eget skap med sitt

navn og lignende).

- Skolen har hovedansvaret for å sørge for praksisplasser til elevene, men opplæringskontorene kan involveres for å finne en passende bedrift der det er behov for det.

- Skolen stiller krav til bedriftene i forhold til vurdering, detaljert dokumentasjon på hva eleven har gjort ute i praksis.

- Skolen hospiterer ute i bedriftene og er med å underviser mens eleven er utplassert å samarbeid med representant for bedriften.

- Skolen inviterer representanter fra bedriftene inn i klasserommet slik at eleven får oppdatert informasjon om faget og hva som foregår i dagens arbeidsliv, nettopp på grunn av at arbeidslivet forandrer seg hele tiden.

- Opplæringskontorene bør delta på læreplasskursene. De sitter på unik kunnskap som potensielle læreplass søkere vil ha stor nytte av. Hvilke bedrifter er tilgjengelige og har ledige plasser? Hvordan ta kontakt?

Gruppe 9

Noen opplæringskontor får tilsendt årshjul fra skolene om utplassering i YFF

Andre sender ut forespørsel til sine bedrifter om antall YFF-elever og tar med seg lister til sine samarbeidsskoler

Noen skoler kan være ute i siste liten, det oppleves som litt problematisk

Skolene ønsker mer samarbeid med opplæringskontorene om tidlig innsats, ledige læreplasser, utfordringer,

Skolene må prioritere oppfølging av elever ute i bedrift, at elevene har en plan, en avtale, lærer er ute i bedriften,

Forskjell på bransjene hvordan bedriftene tar i mot og følger opp elevene

Skolene må ha et bevisst forhold til hvilke bedrifter de sender elevene til

Skolene bruker bedrifter som ikke er godkjente lærebedrifter (potensiale for nye lærebedrifter)

Flere opplæringskontor er inne i skolen og forteller om faget, har også med seg lærling, men det er mange skoler som ikke er "på" i forhold til det, der opplæringskontorene ikke kommer inn
Ønsker felles "hefte" for YFF, informasjon om forsikring, kontaktpersoner, læreplanmål, osv

Opplæringskontor bør også inn på skolen i YFF. Inngå avtale mellom skole og opplæringskontor, lager plan for tidsrom for YFF. Skolen har oversikt over medlemsbedrifter til opplæringskontor og bruker de aktiv i YFF. Bedrift bør ha informasjon om eleven er en potensiell lærling eller lære kandidat. Tilgang på plasser i YFF kan variere fra programområde til programområde. Bedrifter som brukes til YFF bør/må være godkjente lærebedrifter

Samarbeidet med skolene kan variere. Opplæringskontor er behjelpelig med dette samarbeide for å finne bedrifter.

Spesielt lærlinger som ikke finner seg helt til rette i bedriften. Kan det være en annen bedrift som "passer" bedre. God match med bedriften. Bedrifter må ikke slites ut med krevende lærlinger. Her må opplæringskontor og lærer fra skole ha godt/tett samarbeid for å finne riktig bedrift. Det er med stor nødvendighet. Lærer må være engasjert for å få til det. Opplæringskontor gir god info. til bedriften før bedriften overtar lærlingen. Her er tillit en nødvendighet. Tillit er nøkkelord. Gjensidig avhengighet. Hovedoppgaven er for alle å få gode arbeidsfolk og alle må tenke på samfunnsoppdraget i samarbeidet.

Oppsummering av oppgave 3

Diskuter hva som ligger i utsagnet «kvalifisert til læreplass». Hva kan skole og opplæringskontor/bedrift bidra med for å gjøre ungdommen klar for arbeidslivet?

-
- Formelt kvalifisert til læreplass vil selvsagt si karakter 2 eller høyere i alle fag.
- 1 til 1 prat når elevene er ute i lærebedrift for å se om elevene faktisk er egnet til yrket. En elev kan ha gode karakterer men rett og slett ikke være egnet av andre årsaker (holdning, interesse o.l.).
- Elevene må få mulighet til å prøve flere forskjellige yrker før de tar et endelig valg om hva de vil bli, dette vil bidra til bedre motivasjon og en praktisk knagg å henge teorien på.
- Bedriftene må stille realistiske krav til elevene og huske på at de kommer dit som et blankt lerret og trenger grunnleggende oppfølging på et ganske lavt nivå. De kommer ikke dit som billig arbeidskraft i en kort periode.
- Bruke yngre arbeidstakere / instruktører i den grad det er mulig som kanskje ikke har vært så lenge i arbeidslivet enda til å drive med opplæring rett og slett fordi disse menneskene fortsatt husker på og har forståelse av utfordringene rundt det å være helt ny i arbeidslivet. Dette vil bidra til å skape samhold og trygghet.
- Krav til en elev bør være at han / hun er motivert og møter opp til rett tid, resten bør / skal opplæringskontoret og bedriften ta seg av og utvikle videre.
- Vurderingskriterier for karakterer i YFF bør tydeliggjøres. Dette er et fag det oppleves som vanskelig å forholde seg til en tallkarakter i. Hva betyr en karakter 2 i forhold til en karakter 4? Det er ikke så enkelt å vite.
-
- Ikke for snille 2ere
- Åpenhet mellom skole og opplæringskontor
- Alle parter har ansvar for å hjelpe eleven fram til yrkeslivet
- Egnethet, skikkethet,
- Hjelpe hverandre til å se muligheter
- Entusiasme
- Bli flinkere til at elevene kan stryke.
- Finne alternative løp.

Gjennom YFF bør eleven gjøres kjent med hvilke forventninger det ligger i å være arbeidstaker.

Opplæringskontor/lærebedrift må la eleven bli kjent med fagets egenart enten ved skolebesøk eller YFF.

Styrke i formidlingsprosessen at eleven er kjent med fraværs grensen.

- Bestått i alle fag
- Språket – forstå norsk er et godt utgangspunkt.
- Motivasjon for faget.
- Ta den vanskelige samtalen om hva som er utfordringen her.
- Trene mere på en intervjusituasjon.
- Ærlige tilbakemeldinger til kandidaten som søker, særlig hvis de ikke får en plass. Hva kan de jobbe mere med.

Kvalifisert til læreplass:

Eleven viser at han fungerer ut i bedrift.

Opplæringskontor må understreke viktigheten av hvordan de ønsker eleven skal være.

Øker bevissthet for eleven at alle personlige egenskaper er viktig. Interesse og motivasjon er viktig.

Alle MÅ prøve. Dokumentasjon på arbeidet elevene/lærlingene gjør må forgå på en måte. Bruk av digitalt verktøy.

«Talent speider»- kan være et godt verktøy opp mot eleven.

Kvalifisert:

-bestått i alle fag (det må være en plan for evt. fag som ikke er bestått)

Prøve ut i YFF om elevene er «kvalifisert» for å tegne lærekontrakt. Melde tilbake til skolen om eleven har fungert dårlig og hva er det som ikke fungerte.

Definere roller og få oversikt over aktuelle samarbeidspartnere.

Skole og bedrift må samarbeide om hva det er viktig at elevene lærer i skolen før de skal ut i bedrift, og også hva som ikke er nødvendig å bruke tid på. Oppdatere skolen på hva som møter lærlingene i praksis.

Benytte hospiteringsordningen for å bli bedre kjent med det som skjer i skole og bedrift.

Samarbeide om vurderingskriterier på vg1, vg2 og vg3 for å sikre at man har felles forståelse om krav til måloppnåelse underveis i opplæringsløpet.

Har tro på at Fagfornyelsen i større grad vil forberede elevene til arbeidslivet.

Må se at elevene er forskjellige og prøve å finne «rett vei» for den enkelte. Prøve ut med praksis i skole og bedrift.

Viktig at skolen ikke er redd for å koble på og ta kontakt med andre (OLK, lærebedrifter, PPT, OT, NAV..) som kan være med på bidra til at den enkelte skal få den hjelp og tilrettelegging det er behov for.

Kvalifisert til læreplass:

Oppmøte

Interessert

Fagene er bestått er en fordel, men karakterene trenger ikke å være de beste.

Sosial kompetanse.

Omgjengelig.

Rus en utfordring, kommer sjelden igjennom skoleløpet. Fraværet kan fort bli stort. Prøve å veilede de til andre yrkesvalg. De fleste vil ikke innrømme at de ruser seg, vil ikke ha hjelp. Skal mistanken videreføres til bedriftene?

Bedriftshelsetjenesten og OT må være med i samarbeidet.

Skolen føler at de blir hjelpeløse i fht. rus.

Elevorganisasjonene hindrer at politiet kan gripe inn i skolene. Ikke lov til synlig politi på skolen.

MOT brukes i arbeidet med elevene, holdningene til narkotika er annerledes blant ungdommen.

Skolen stopper elever som de vet ruser seg, tilby de hjelp, koble på foreldre der elevene er under 18 år.

Vanskelig med elever som har flere stryk

- Sommerskole
- Fravær

Skolene gir ikke tilbud om opplæring når elever stryker på Vg1

- Noen gir hospitering i fagene eleven har stryk, opp til hver enkelt skole og ikke en felles strategi
- Positivt med fraværsregel
- Viktig med informasjon til elevene som stryker om hvilke muligheter de har og når de kan ta eksamen på nytt

Kvalifisert til læreplass

- Fravær
- Karakterer
- Elevene må være interessert, engasjert, kommunikasjon, sosiale ferdigheter,
- Fortsatt kandidater fra distriktene som prioriteres
- Viktig at man er på jobb til riktig tid

Kalle en spade for en spade – ikke alle som kan bli lærling

Drille på søknad og CV

Drille på intervju – 5 enkle spørsmål

Hvordan selge seg inn – høflig, håndtrykk, blikk, atferd, kleskode

Læreplassgaranti – Nordland

OK samarbeider med skolen I læreplasskurs – hvordan møte på intervju – eks. Tiller vgs / OK transportfaget

Diskuter hva som ligger i utsagnet «kvalifisert til læreplass». Hva kan skole og opplæringskontor/ bedrift bidra med for å gjøre ungdommen klar for arbeidslivet?

- Språket må være på plass
- “Skikket” i forhold til å jobbe med mennesker - til arbeidsoppgaven
- Kunne ta vare på enen helse.
- For enkelte er det et krav om bestått alle i alle fag, andre har ikke det som et absolutt krav. (Må da være et fylkeskommunalt tilbud tilgjengelig).

Kvalifisert:

- **Forklar veien fra eleven til arbeidstagere**
- **Elvene må gå inn i et arbeidsmiljø og være pliktoppfyllende**
- **Forklar hva de ulike lærefagene inneholder av oppgaver**
- **Grunnleggende fagkompetanse**

OLK og skole kan bidra:

- **Tett samarbeid ved bruk av bedrifter ved YFF**
- **Ved arbeidspraksis må OLK ha dialog med kontaktpersoner i NAV og opprette oppfølging som lærling ved oppstart**
- **Rolle avklaring ved inngangen til arbeidslivet**
- **Tenk på elevens behov for utvikling ved YFF – språk/samarbeid/kommunikasjon**